

Bergens Adresse-Contoirs-Efterretninger,

1 8 3 0.

privilegerede til Forsendelse med de Kongelige Videposter.

Onsdagen

Sex og Tredindstyvende Aargang.

No. 2.

Udgives af Brødrene G e e l m u y d e n.

den 1te Januar.

Trykt hos Chr. Dahl, K. S.

Om Høitideligheden

for Hr. Dr. og Stadsphysikus L. Monrad.

Den 27de December 1829 var en festlig Dag i Bergen ikke blot for en af vore gamle, hæderlige Embedsmænd, Stadsphysikus, Hr. Dr. Monrad, men ogsaa for de Mange, der skyldte ham Erkjendtlighed. I den lange Række af 42 Aar vandrede han iblandt os, og blev, ikke mindre ved uegennyttig og utrættelig Flid og Omhyggelighed, end ved Dygtighed i sit vigtige og byrdefulde Kald, almindelig elsket og agtet. At see denne Hædersmand træde ud fra Embedsbanen, uden at byde ham et taknemmeligt Levee, vilde have været imod den Aand, som forhen, ved lignende Anledninger, har hædret vort Bergen, thi var man overbevist om, at Indbydelsen til en offentlig og høitidelig Erkjendelse af Hædersmandens lange og gavnlige Virksomhed iblandt os, vilde møde Medborgeres Deeltagelse — og dette skede. 132 Mænd af forskjellige Embeds- og Borger-Classer tegnede sig strax; flere havde ønsket at deeltage, men Localet, velvilligen overladt af det dramatiske Selskabs Direction, kunde blot rumme saa mange. Efter foregaaende Indbydelse, i samtlige Deeltageres Navn, ankom Hr. Doctor en Kl. 3 i Forsamlingen, hvor Hr. Biskop Neumann traadte frem og holdt følgende Tale:

Hr. Doctor!

„Det er behageligt, som det er værdigt, at hædre en elsket og agtet Medborgers Fortjenester“. Denne Følelse, der ingenfinde var os fremmed, har ogsaa foranlediget vor Sammenkomst i Dag; og naar vi i denne Hensigt gjøre Dem, vor høit elskte og agtede Medborger! endog mod Deres beklædne Vægring, her til Gjenstand for en saadan Hylding, da bede vi Dem hjertelig, at De ville undskyldte os, at Gaadant skede. De trængte ikke til Hyldingen, men for vore Hjerter var det Trang at frembære den for Dem i samlet Kreds. Der var en Tid, da det sjelden fattedes os paa Veltilfredshed til jevnlig at kunne sige Dem, hvor kjær De var os; jevnlig at kunne bevidne Dem vor Agtelse for Deres Indsigter som Læge, og vor Tak for Deres ufortrødne Anvendelse af disse Indsigter. Den Tid er ikke mere. Efter at have udøvet Deres ædle Kald imellem os, i en Række af 42 Aar, har De ønsket Hvile i Livets Aftenstund, og unddraget Dem saavel Deres private, som Deres offentlige Kaldsforretninger. De har saaledes taget Afsked med os; og vi ere nu samlede her, ædle Herr Doctor! for at tage Afsked med Dem. Men naar Vennen tager Afsked med sin Ven, da kalder han gjerne Mindet om de sunde Dage tilbage, og trykker sin Tak og sin Velsignelse som

et Indsegl derpaa. Saa gjøre ogsaa vi. Med Glæde, blandet nu med Sannets Demod, fordi
fulle miste Dem, mindes vi Deres vennelulde Omgang, Deres Deeltagelse i vore Sorger, Der
Trøst i vore Lidelser, Deres kyndige Raad i den ængstende Stund, da enten Helbredsforliss lammelse
vor Virksomhed, eller Frygten for at miste et kjært Leed af vor Familiefjæde satte vort Sind i Uro.
Da var De vor Ven i Nøden; og De var det ikke altid for Guld, men ogsaa for Medynk og Ta
rer. Ogsaa i den fattiges Hytte har De været redebon til at dele Lindring ud. Saaledes har De
røgtet Lægens høie og ærværdige Kald iblandt os; og derfor tilkommer Dem vor Agtelse og vor Tak
den vi nu her samlede frembære, og den mange flere af vore Medborgere skulde have forenet sig med
os om her at frembære, hvis Rummet og Leiligheden havde tilladt det. Har Sygden end allerede
flettet Dem den Krands, som De ved trolig Virksomhed i hendes Tjeneste, og ved dybsindig Grandf
ning i hendes Helligdomme, fra tidligere Aar af og indtil denne Stund, har gjort Dem fortjent til
saa vil hun endnu tælle Dem blandt sine Yndlinger, og tilsmile Dem sit Bisald, saa ofte De endnu
ved trøstende Deeltagelse fordriver nogen Sky fra de Lidendes Ansyn, der knale om hendes Alter.

Lev da fremdeles, vor ædle Medborger! lykkelig iblandt os, som De skal leve i usvækket
Kjærlig Erindring iblandt os. Nyd paa Deres Alderdoms Dage den Nøe, som De ifølge Deres Kal
har i Manddommens Dage saa ofte maattet savne! Nyd den til Gjengjæld for mange mædige Trin —
nyd den i Forening med den Nøe, De aldrig savnede, Sindets og Sjælens Nøe! —

Hr. Doctoren behagede derpaa at replicere Følgende:

„Det vilde være en Sag, der langt overgik mine Evner, dersom jeg for denne høist anseet
lige Forsamling vovede paa at skildre de Følelser, der i denne høitidelige og for mig alvorlige Stund
trænge sig frem. Her er intet mindre end Opfordring til et Tilbageblik paa et Tidrum af praktisk
Liv, der ikke ofte blev Individet til Deel, og vel mig, om jeg med Nøiighed kunde skue hen til de
svundne Dage.

Fremmed og ubekjendt kom jeg til dette Sted. Næsten et Halvtaarhundrede vandrede jeg
og som Læge, (det er betydningsfuldt dette korte Ord) i en ikke snæver Kreds mellem disse Fjælde.

Har jeg ikke ganske tankeløs gaaet Phænomenerne forbi, maa jeg have seet og erfaret me
get, og saa er det.

Jeg saae Generationer forsvinde og fremstaae og med dem Forandringer i Sprog, i Sæder,
maaſkee ogsaa i almindelig Tænkemaade.

Fra mit første Ophold her mødte jeg Belwillie, Benskab og Overbærelse; den trænger Lægen
saa meget til, har ogsaa Ret til at fordrø den, i Betragtning af sin ikke sjelden indviklede Stilling;
seer han end ofte Kunsten i dens Almagt, seer han den ogsaa i dens Ydmygelse og maa fornemmelig
dele denne.

Jeg mødte Benskab paa min hele Vej og dette letter Byrden. Mængden af mine ældste
Venner dækker Graven, jeg var for det meste nærværende ved deres sidste Kamp og de ere uudslette
lige de Indtryk, deslige Scener efterlade sig, dog er jeg endnu lykkelig nok at see nogle faa af dem,
og fra omtalte Synspunkt ganske de samme.

Endelig ved Slutningen af min Vane staaer jeg her i Dag, hvad jeg mindst turde gjøre
mig Haab om, beæret med mine Herrers Indbydelse og Nærværelse.

Jeg vil ikke dølgje, at jeg efter modtaget Indbydelse jo tænkte mig i denne Stilling, og at
det var min Pligt og mit Ønske paa nogenlunde tilfredsstillende Maade at kunne tolke de Følelser, der
nu bemestre mig.

Jeg søgte længe efter Ord og Udtryk, men opdagede alt for sikkert, at for disse Følelser gaves der hverken Ord eller Udtryk.

Jeg maa altsaa blot indskrænke mig til, for denne høist hæderlige Forsamling af flere Klasser, i dyb Ærbødighed at nedlægge min svage Tak for dette udmærkede og offentlige Beviis paa mine Herrers Tilfredshed med min Færd; jeg erkjender fuldelig dets Værd, og hvad mig angaaer, har jeg endnu kun det ene Ønske, at jeg ved den sidste Vortgang kunde nære den trøstende Tanke, at mit Minde ikke vilde være ukjært hos Hædersmanden“.

Nu gik man til Middagbordet. Efter Skaalerne for Hans Majestæt Kongen, Kongehuset og de forenede Riger, udbragtes Skaalen for Hr. Doctoren, da følgende af Overlærer Sagen forfattede Sang var affjunget:

Hvor sødt i Skyggerne at hvile
I Lunden, selv man plantet har,
Seer Aften solens Purpur smile
Blandt gyldne Frugter, som den bar,
Og høre Mindets Bølger rinde
Smaaafsnakkende om Livets Vaar,
Mens i den dunkle Lund derinde
Erkjendtlighed sin Harpe slaar!

Til saadan Aften kun indledet
En velanvendt og modig Dag;
En saadan Aften sig beredet
En Hædersmand i dette Lag.
Som Yngling til Hvgæas Fane
Han svoer, og teede sig som Mand;
Thi staaer ved Maalet af sin Vane
Han hæderkron't som Veteran.

Hvor tunge, dunkle er de Veie,
Hvgæas Søn betræde maa
Til Smerters taarevædte Leie,
Hvor blege Angst og Sorger staae!
Men da at hyde Døden vige,
Fremtrylle Liv og Lyst igjen,
O skjønne Kald, fast uden Lige! —
Og det var Dit, vor gamle Ven!

I denne Kreds staaer mangt et Hjerte,
Du drog til Dig fra nære Grav;
Din Æmhed lindred' mangan Smerte,
Fast som Din Esculapiistav.

O! før Du denne Stav hensætter,
Tillad os paa vor Samlivsvej,
Før man Cypressen om den fletter,
At pryde den med Glemmige!

Ja, Tak, o Vædning! Du modtage
Fra Hytten, som fra Høiløftsal!
I tvende Snees Aar og Dage
Du røgted' troe Dit tunge Kald —
Uegennyttig, ufortrøden,
Taus, klog og sindig var Din Færd,
Som Mand og Fæder Du deelte Nøden —
O! Hjertet gi'er dog Konsten Værd.

End længe blandt os her Du vandre
Med Dit det jævne Sind og Hu!
Hygæas Skaal, Du rakke Andre,
Som hidtil selv undvære Du!
Modtag den ægte Borgerkrone!
— Fra Frelstes Haand, hvor hæderlig! —
Og, som en venlig Harpetone,
Vort Hjertes Tak ledsage Dig!

Da Sangen var til Ende, opgik Teppet for et i Salens Midte anbragt Transparent: Malerie, der forestillede Hygæa med sine Attributer siddende under et Grantræ, pegende paa en Klippevæg med Indskrift: For 42 Aar, og hvorover Gudinden havde hængt en Egekrands. Den dalende Sol belyste Sneefjelde i Baggrunden, og nedenunder Maleriet læstes de fire sidste Linier af Sangen, der, som man seer, alludere til Romernes bekjendte Borgerkrone (ob civis servatos) for frelst Medborgers Liv.

Vædningen, vor gamle Doctor, der var synligen rørt, takkede Selskabet ved en Skaal for den bløiste Udmærkelse. Flere Skaaler bleve derefter drukne, nemlig for det elskede Fædreland, det gamle Norge; for de tvende Forfattere, der havde tolket Selskabets Følelser ved denne Høitidelighed; for Byens tilstedeværende Storchingsrepræsentanter; for Bergens Bye; for det dramatiske Selskabs Direction, m. fl.

Ved og efter Bordet modtog Hr. Doctor Monrad mangtet velmeent Haandtryk, mangen hjertelig Tak for Velgjort i forrige Dage. Selskabet var stemt til Glæde, og blev det end mere ved at see den værdige Gamle saa glad og oprømt. Ved Midnatstid skiltes man ad, og tog Erindringen med om en Fest — sikkert en af de bedste — en Fest, som Hjertet gav sig selv.

